

Brüssel, 2.5.2018
JOIN(2018) 9 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ühisettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mille liit võtab assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa – Vahemere piirkonna lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tuneesia Vabariigi vahel, järgmise dokumendi vastuvõtmise kohta: „Tugevam privilegeeritud partnerlus ELi ja Tuneesia vahel: strateegilised prioriteedid ajavahemikuks 2018–2020“

LISA

Tugevam privilegeeritud partnerlus ELi ja Tuneesia vahel: strateegiliste prioriteetide elemendid ajavahemikuks 2018–2020

1. Sissejuhatus

Tuneesia tegi ennast Euroopa ruumiga sidudes strateegilise valiku ning Tuneesia demokraatia edukas ja stabiilne areng Euroopa Liidu naabruses on nii liidu kui ka Tuneesia strateegilistes huvides.

ELi ja Tuneesia privilegeeritud partnerlus näitab nende kahepoolsete suhete erilisust ja dünaamikat ning ühist eesmärki edendada omavahelisi suhteid, et siduda Tuneesia veelgi enam Euroopa ruumiga. Pikaajaline eesmärk on koostada 2020. aasta järgsete suhete ambitsioonikas raamistik, tuginedes juba saavutatud tulemustele ja kasutades täielikult kõiki Euroopa naabuspoliitika pakutavaid lähenemisvõimalusi ajavahemikus 2018–2020.

Tuneesia võtab privilegeeritud partnerluse raames täieliku kohustuse teha riigi jätkusuutliku sotsiaal-majandusliku arengu jaoks vajalikud reformid ja teha aja jooksul edusamme demokraatiale ülemineku suunas. Euroopa Liit, kes mõistab Tuneesia ülesannete ja probleemide suurust, kinnitab oma toetust nende reformide võimalikult kiirele rakendamisele.

Käesolevas dokumendis esitatud strateegilised prioriteedid kirjeldavad privilegeeritud partnerluse tegelikkuses rakendamist aastatel 2018–2020. Mõlema poole tegevuse peamine eesmärk on luua noortele tulevikuvõimalusi. Keskendutakse sotsiaal-majanduslike reformide kiirendamisele, sealhulgas ettevõtluskeskkonna soodustamisele, ning põhjaliku ja tervikliku vabakaubanduslepingu sõlmimisele. Samuti jääb oluliseks demokraatia kindlustamine, eelkõige 2014. aasta põhiseaduse ja heade valitsemistavade tulemuslik rakendamine. Mõlemad pooled tihendavad oma koostööd julgeoleku ja terrorismivastase võitluse ning rände ja liikuvuse valdkonnas, jõudes kokkuleppele viisatingimuste lihtsustamise ja tagasivõtu teemal peetavates läbirääkimistes, ning tänu Tuneesia aktiivsemale osalemisele Euroopa programmides. Nende jõupingutustega kaasneb kõrgetasemelise poliitilise dialoogi ja kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi tugevdamine ning partnerluse märgatavuse suurendamine.

Need prioriteedid põhinevad Tuneesia viieaastasel arengukaval 2016–2020¹ ja ühisteatisel „Tuneesiale antava ELi toetuse tugevdamine“².

¹ See kava toetab jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu uut arengumudelit ja põhineb järgmisel viiel prioriteedil: i) head valitsemistavad, haldusreform ja korrupsioonivastane võitlus, ii) üleminek odavalt majanduselt majanduskeskusele, iii) inimareng ja sotsiaalne kaasamine, iv) piirkondade eesmärkide saavutamine ning v) keskkonnasäästlik majandus, mis on kestliku arengu alustala.

² Selles liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2016. aasta teatises (JOIN (2016)47 final) on sätestatud viis eesmärki: i) hea valitsemistava ja avaliku halduse reformi edendamine; ii) kodanikuühiskonna rolli suurendamine; iii) investeerimine tulevikku: töökohtade loomine ja jätkusuutliku majandusarengu soodustamine; iv) ebavõrdsuste kõrvaldamine kogu ühiskonnas; v) toetus julgeolekuprobleemidega tegelemisel; vi) ühised jõupingutused rände ja liikuvuse paremaks haldamiseks.

2. ELi ja Tuneesia privilegeeritud partnerluse strateegilised prioriteedid ajavahemikuks 2018–2020

Partnerlus noortele

EL ja Tuneesia peavad noorte tulevikuperspektiivi oluliseks eesmärgiks, mida tõendab **ELi ja Tuneesia partnerlus noortele**, mille algatasid Tuneesia president ning kõrge esindaja ja komisjoni asepresident 1. detsembril 2016. Selleks et reageerida paremini noorte tuneeslaste vajadustele, tuleb muuta järjepidevamaks mitmesugused praegu rakendatavad ja tulevikus võetavad meetmed. EL ja Tuneesia võtsid partnerluse loomiseks algatatud dialoogi alusel eesmärgiks tugevdada meetmeid, millega toetatakse noorte **tööhõivet** ja tööalast konkurentsivõimet, **liikuvust** ning **noorte suuremat osalemist ühiskondlikus ja poliitilises elus**, eelkõige kohalikes algatustes. Tööalast konkurentsivõimet suurendatakse haridussüsteemi ja kutseõppe reformi abil ning luues tihedama sideme erasektori ning haridus- ja õppesüsteemide vahel ning samuti edendades ja toetades noorte tehtud uuenduslikke algatusi, eelkõige uute tehnoloogiate ja kultuuri valdkonnas. **Tuneesia riikliku noorsoostrategia** arendamisele antav toetus on partnerluse oluline osa, nagu ka noortega tegelevate asutuste ja organisatsioonide tugevdamine.

Lisaks sellele noorsoolasele tegevusele töötavad pooled järgmiste strateegiliste prioriteetidega.

2.1. Kaasav ja jätkusuutlik sotsiaal-majanduslik areng

Pikaajalisi poliitilisi edusamme on võimalik teha üksnes siis, kui nendega kaasnevad sama ulatusega majanduslikud edusammud. Võttes arvesse Tuneesia ebakindlat sotsiaal-majanduslikku olukorda, suurt noorte (eelkõige ülikooliharidusega noorte) tööpuudust ning suuri piirkondlikke ja sotsiaalseid erinevusi, on üks peamistest eesmärkidest elavdada Tuneesia majandust, muuta see konkurentsivõimelisemaks ja mitmekesisemaks ning muuta seda kaasaval ja jätkusuutlikul viisil, täites keskkonna- ja kliimamuutuste alaseid rahvusvahelisi kohustusi. EL toetab ka edaspidi struktuurireforme ning kutsub üles neid ellu viima.

Täpsemalt seisnevad **sotsiaal-majandusliku arengu valdkonnas** võetavad meetmed järgmistes kohustustes:

- **ettevõtluskeskkonna parandamine** ning **erasektori investeeringute ja erasektori arengu toetamine**, eelkõige järgmiselt: i) ettevõtjate puhul rakendatavate haldusmenetluste lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine, ii) rahastamisvõimaluste parandamine ning iii) avaliku ja erasektori investeeringute soodustamine, eelkõige kohaldades tulemuslikult 2016. aasta investeerimisseadust ja 2017. aasta seadust maksusoodustuste kava uuesti sõnastamise kohta, võttes arvesse tühistatavate maksusoodustuste kahjulikku mõju;
- samuti edendatakse aktiivselt ettevõtlust ning VKEde ja väga väikeste ettevõtjate arengut;
- puuduvate **sektoripõhiste strateegiate** koostamine ja rakendamine, näiteks turismi valdkonnas;
- **keskkonnakaitse** ja **loodusvarade** (sealhulgas vee) **majandamise** parandamine, eelkõige rakendades keskkonnahoidlikku riiklikku strateegiat, ning Tuneesia

- rahvusvaheliste kohustuste rakendamine kliimamuutuste (kindlaks määratud riiklik panus), sinise majanduse ja kalavarude valdkonnas;
- traditsiooniliste sektorite ning tööstuse ja põllumajanduse valdkonnas kasvavate sektorite **konkurentsivõime** parandamine – eelkõige tänu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia suuremale kasutamisele ning tagades, et ressursse hallatakse jätkusuutlikult ja **eksporditurgusid** muudetakse mitmekesisemaks;
 - energeetikasektori arendamine, tagades muu hulgas elektriühenduse ELi ja Tuneesia vahel ning edendades taastuvenergia kasutamist ja energiatõhusust;
 - ohutu, turvalise, jätkusuutliku ja tõhusa transpordisüsteemi arendamine ühtlustatud transpordistandardite ja integreeritud mitmeliigilise võrgustiku abil, et võimaldada transpordiühendust lõuna-lõuna ja põhja-lõuna suunal;
 - **riigi rahanduse juhtimise** süsteemi tugevdamine, võttes vastu uue eelarvet käsitleva aluseaduse ja rakendades seda, reformides avaliku sektori raamatupidamisarvestuse auditeerimise süsteemi ning parandades avalik-õiguslike äriühingute juhtimist. **Maksureformi** (maksusüsteemi lihtsustamine, õiglane maksustamine, detsentraliseerimine, halduse ajakohastamine, maksudest kõrvalehoidumise vastane võitlus ning asjasse puutuvate rahvusvaheliste kohustuste rakendamine) elluviimine on ülioluline samm riigi kaasavama arengu suunas. Oluline on ka käimasoleva **pangandusreformi** ning teenuste juurdepääsu, nende kasutamist ja kvaliteeti käsitleva rahandusliku kaasamise riikliku strateegia 2017–2021 toetamine;
 - detsentraliseerimisprotsessi rakendamine, et arendada avaliku sektori teenuseid ja sotsiaalset taristut (eelkõige hariduse, kultuuri, tervishoiu, veevarustuse ja kanalisatsiooni puhul), võimaldab reageerida kohalike kogukondade vajadustele; **riigiseste piirkondade arengu** protsessi kiirendamine – mõlema poole ühine jõupingutus, et vähendada järk-järgult sotsiaal-majanduslikke erinevusi.

Selleks et soodustada **sotsiaalset arengut**, võtavad pooled kohustuse edendada ka tulevikus järgmist:

- **tööhõivet**, eelkõige reforme, et tagada õiglane juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja kutsekoolitusele kooskõlas tööturu vajadustega tööturule sisenemise võimalusi suurendava aktiivse poliitika raames;
- Tuneesia integreeritud ja tulemuslikku tõhusa **sotsiaalse kaasamise** ja **sotsiaalkaitse** poliitikat, suurendades eelkõige selle valdkonna avaliku sektori asutuste võimekust, toetades Tuneesia reforme sotsiaalse ühtekuuluvuse valdkonnas ning rakendades ELi ja Tuneesia assotsieerimislepingu artiklit 67, mis käsitleb sotsiaalkindlustuse kordade kooskõlastamist ja sotsiaalvaldkonna õigusaktide puhul võrdse kohtlemise põhimõtete kohaldamise tagamist, ning
- kaasavat **sotsiaaldialoogi**, et suurendada võimet leevendada sotsiaal-majanduslikke erinevusi, vähendada sotsiaalseid pingeid ja edendada tõelist sotsiaalset rahu ning samal ajal suurendada riigi atraktiivsust välisinvestorite jaoks.

Mõlemad pooled jäävad täielikult pühendunuks **põhjaliku ja tervikliku vabakaubanduslepingu** üle peetavatele läbirääkimistele ning on leppinud kokku 2018. aasta konkreetses tegevuskavas, mis võimaldab teha edusamme, et saavutada läbirääkimisvoorude lõpetamine 2019. aastal. EL ja Tuneesia jätkavad tegevust, et soodustada kõigi huvides Tuneesia majanduse ajakohastamist, sealhulgas kõige ebasoodsamas olukorras olevate piirkondade ja kogukondade puhul, ning luua uusi töökohti, eelkõige noorte jaoks. Mõlemad

pooled võtavad kohustuse suurendada Tuneesia majanduslikku integratsiooni Euroopa turul ning Magribi piirkonnas.

Selleks et toetada **innovatsiooni ja teadusuuringud** majandusliku, sotsiaalse ja piirkondliku arengu huvides, tegutsevad EL ja Tuneesia selle nimel, et kaasata Tuneesia Euroopa teadusruumi, eelkõige edendades kõrgharidust ning toetades avaliku sektori teadusuuringute juhtimist ja väärtustamismeetodeid ning tehnosiiret akadeemikute ja tööstusvaldkonna vahel.

2.2. Demokraatia, hea valitsemistava ja inimõigused

EL ja Tuneesia omistavad jätkuvalt suurt tähtsust demokraatia reformi protsessile, heade valitsemistavade edendamisele ja õigusriigile, austades inimõigusi ja põhivabadusi ning toetades kodanikuühiskonna rolli ja osalemist. Mõlemad pooled toetavad ka edaspidi poliitilise reformi protsessi, rakendades tulemuslikult põhiseadust ja Tuneesia võetud rahvusvahelisi kohustusi.

Heade valitsemistavade ja õigusriigi põhimõtte austamise puhul on peamise tähtsusega eelkõige järgmised aspektid:

- parlamendi tugevdamine ning sõltumatute asutuste tulemuslik loomine ja rakendamine;
- konstitutsioonikohtu asutamine;
- demokraatlike, läbipaistvate ja sõltumatute valimiste protsessi tagamine;
- võitlus korruptsiooni ja pettuste vastu, sealhulgas toetades riiklikku korruptsioonivastase võitluse asutust;
- kohtusüsteemi reform, sealhulgas selle lähendamine Euroopa Nõukogu rahvusvahelistele normidele;
- avaliku halduse reformi ja ajakohastamise strateegia rakendamine, mis hõlmab kesk- ja kohalikul tasandil osutatavate teenuste täiustamist, tõenditel põhineva otsustusprotsessi kasutuselevõttu, haldusmenetluste lihtsustamist ning digitaalse halduse arendamist;
- detsentraliseerimise protsessi toetamine, mis hõlmab kohalike omavalitsuste pädevuste ja eelarvete suurendamist, eelkõige 2018. aasta mai kohalike valimiste kontekstis; kodanikuühiskonna organisatsioonide, nende rolli ja otsustusprotsessis osalemise toetamine ning kodanike ja eelkõige noorte poliitilises elus ja otsustusprotsessis osalemise toetamine.

Inimõiguste austamise ja toetamise puhul on peamised kohustused järgmised:

- õigusaktide lõplik ühtlustamine põhiseaduse ja rahvusvaheliste standarditega, Tuneesia koostöö mitmepoolsetel foorumitel ning inimõiguste olukorra üldise korrapärase läbivaatamise käigus võetud kohustuste täitmine;
- igasuguse diskrimineerimise ja piinamise (ÜRO piinamisvastase komitee raames võetud kohustuste täitmine) vastase võitluse ning vähemuste, naiste, laste ja rändajate õiguste kaitse ja edendamise valdkonnas tehtud jõupingutuste toetamine;
- Tuneesia eesrindliku meetmete toetamine naistevastase vägivalla vastu võitlemiseks, meeste ja naiste täieliku võrdsuse tagamine ning naiste rolli edendamine kõigis valdkondades, eelkõige majandus- ja poliitikavaldkonnas;
- sõna- ja ühinemisvabaduse kaitse;

- õigus isikuandmete kaitsele ning
- inimõiguste austamine julgeoleku valdkonnas.

2.3. *Rahvaste lähenemine, liikuvus ja ränne*

Tuneesia ja Euroopa ühiskondade lähenemine **inimeste, ühiskondade ja kultuuride tihedama suhtlemise** teel on privilegeeritud partnerluse oluline samm. See liikuvuse mõõde on eriti oluline noortepartnerluse rakendamise puhul. Tuneesia tulemuslik ühinemine programmiga „Horisont 2020“ ja osalemine programmides „Loov Euroopa“ ja „Erasmus+“ on nende jõupingutuste nurgakivid.

Rände koordineeritud juhtimine on nii Tuneesia kui ka ELi poliitiline prioriteet. Mõlemad pooled võtavad kohustuse tõhustada dialoogi ja koostööd, eelkõige rakendades **liikuvuspartnerlust** ning tugevdades võitlust ebaseadusliku rände algpõhjuste vastu ja Euroopa valmidust toetada Tuneesia varjupaigasüsteemi kasutuselevõttu. See koostöö, mis kajastab ka nende probleemide piirkondlikku mõõdet, hõlmab järgmist:

- **Tuneesia riikliku rändestrategia** rakendamine, mis hõlmab nii varjupaikasid kui ka rahvusvahelist kaitset, sealhulgas asjakohase õigusraamistiku rakendamist;
- **tagasivõtulepingute ja viisatingimuste lihtsustamise** üle peetavates läbirääkimistes kokkuleppele jõudmine;
- **seadusliku rände** heal tasemel juhtimine, kooskõlastades paremini tegevust Euroopa Liidu liikmesriikidega, austades nende pädevusi, võttes kasutusele katselised liikuvuskavad ja integreerides rändajad paremini vastuvõtvatesse riikidesse;
- **välisriikides elavate tuneeslaste** liikuvuse toetamine, et saada investeeringuid Tuneesia innovatiivsetesse sektoritesse;
- toetus **ebaseadusliku rände vältimisele**, eelkõige arvestades arengustrategiates rohkem rändeküsimustega; see toimub samuti parema piiride haldamise ning ebaseaduslikust rändest tulenevatest riskidest teavitamise kampaaniate teel;
- **rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastaseks võitluseks** ning vältimiseks võetavate meetmete toetamine, sealhulgas tuvastades kriminaalvõrgustikke ja esitades neile süüdistusi, ning
- **tagasisaatmise ja tagasivõtmise** alase koostöö parandamine, sealhulgas toetades tagasipöörduvate tuneeslaste jätkusuutlikku taasintegreerimist.

2.4. *Julgeolek ja terrorismivastane võitlus*

ELil ja Tuneesial on ühiseid julgeolekuga seotud väljakutseid, mis eeldavad mõlema poole **kooskõlastatud meetmeid**, mille puhul tuleb austada ühiseid demokraatlikke väärtusi ja inimõigusi.

Tuneesia kavatseb rakendada oma üldist ja mitut valdkonda hõlmavat terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastase võitluse strateegiat. Peamised koostöövaldkonnad on järgmised:

- **terrorismivastase võitluse riikliku strateegia** rakendamine, eelkõige tugevdades ja ajakohastades selle valdkonna õigusakte ning julgeoleku- ja kohtuasutusi, austades seejuures põhiseaduses sätestatud demokraatlikke väärtusi;

- **julgeolekusektori reformi ja ajakohastamise toetamise programmi** kiirem rakendamine, sealhulgas julgeolekujõudude vastutuse tagamine ja koostöö süvendamine, tuginedes tehtud edusammudele;
- **võitlus rahapesu ning organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi rahastamise vastu,** sealhulgas rahapesuvastase töökonnaga kokku lepitud tegevuskava tulemuslik rakendamine;
- **radikaliseerumise vältimise** üldise poliitika koostamine;
- välisvõitlejate küsimus;
- terrorismiohvrite abistamise ja kaitse poliitika väljatöötamine;
- võitlus organiseeritud kuritegevuse, eelkõige tulirelva- ja uimastikaubanduse vastu;
- **piirijulgeoleku riikliku strateegia** rakendamise toetamine;
- pädevate **Euroopa Liidu asutustega tehtava koostöö** tugevdamine ning
- **katastroofiriskide vältimise** ja juhtimise alane koostöö.

Euroopa Liit jätkab muu hulgas täielikku osalemist G7+6 rühmas, mis tagab Tuneesia peamiste partnerite tegevuse kooskõlastamise.

Võidakse edasi arendada ka muid julgeoleku või kaitse valdkonna partnerlusi.

3. ELi ja Tuneesia privilegeeritud partnerluse tugevdamiseks võetavad meetmed

Pooled näitavad omavahelistele suhetele omistatud olulisust aktiivsete poliitiliste kontaktide ja korrapäraste visiitide teel, mis on osa **laiemast poliitilisest dialoogist** kõigil vastastikust huvi pakkuvatel teemadel, kaasa arvatud piirkondlikud ja rahvusvahelised küsimused. Tuleb suurendada nende arutelude **piirkondlikku mõõdet** . Mõlemad pooled rõhutavad siinkohal Vahemere Liidu raames tehtava koostöö olulisust. Lisaks toimuvatele dialoogidele tegutsevad pooled selle nimel, et pidada ELi ja Tuneesia kõrgetasemelisi kohtumisi ning et Tuneesia ministrid saaksid osaleda Euroopa Liidu Nõukogu teatavatel temaatilistel aruteludel. Pooled kutsuvad üles parlamentaarsele koostööle Euroopa Parlamendi ja Tuneesia rahvaesindajate kogu vahel.

Assotsieerimislepinguga loodud organid (assotsiatsiooninõukogu, assotsiatsioonikomitee ja tehnilised allkomiteed) jäävad eelistatud foorumites, kus suunatakse partnerluse tulemuslikku rakendamist. EL ja Tuneesia võtavad kohustuse suurendada oma töö tõhusust ja sellest saadavat lisaväärtust ning võimaluse korral rühmitada tegevus suurtesse prioriteetsetesse teemavaldkondadesse kooskõlas strateegiliste prioriteetidega.

Selleks et eespool märgitud prioriteetid oleksid kergemini saavutatavad, pakub Tuneesia välja **tegevuskava,** mille EL kinnitab. Selles avalikus dokumendis esitatakse kõige kiireloomulisemad (seadusandlikud, strateegilised ja tegevuslikud) meetmed, mida on vaja riigi sotsiaal-majandusliku olukorra parandamiseks. Tegevuskava on paindlik ja operatiivne mehhanism, mida hinnatakse iga kahe aasta tagant.

EL võttis ühisteatises kohustuse suurendada märkimisväärselt Tuneesiale Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi kaudu antavat **rahalist abi** . EL ja Tuneesia proovivad rakendada maksimaalselt olemasolevaid rahalisi võimalusi, sealhulgas ELi välisinvesteeringute kava uusi rahastamisvahendeid, väärtustades vastastikust täiendavust ja

finantsvõimenduse määra ELi antavate toetuste ning finantseerimisasutuste antud laenude vahel. Pooled võtavad kohustuse suurendada poliitiliste ja valdkondlike dialoogide vahelist koostoiimet ning finantskoostöö rakendamist. Nad proovivad ka tugevdada koostöömehhanisme ja dialoogi rahvusvaheliste rahastajate ja finantspartneritega Tuneesia vastutusel nii prioriteetide määramiseks kui ka nende rakendamisel.

Viimaks võtavad pooled kohustuse suurendada ELi ja Tuneesia strateegiliste suhete **märgatavust** ning edendada nende koostööst Vahemere mõlemal kaldal elavatele kodanikele tekkivat kasu.
